

Replik: Ebba Busch, här har du en bättre lösning än Hybrit

Dagens Industri den 19 januari 2023

Energiminister Ebba Busch (DI 12/1 -23) beskrev nyligen Hybrit som nödvändigt för att minska utsläppen av CO₂. Hon menar att alternativet är värre och dyrare. Busch ställer sig frågande till kritiken av Hybrit och säger att andra alternativ inte har lagts fram. Låt oss därför i korthet beskriva några alternativ nedan.

Att tillverka stål med hjälp av vätgas leder bara till en minskning av CO₂ om inte motsvarande resurser hade kunnat användas för att på andra sätt skapa en ännu större reduktion.

Om vi tar en given mängd elektricitet och ser var den kan leda till störst minskning av CO₂ ger några enkla beräkningar att 1 MWh el kan ta bort 0,6 ton CO₂ om den används för att göra stål med hjälp av vätgas.

Låt oss ta motsvarande mängd elektricitet och använda för att ersätta elproduktion från kolkraftverk, då går det att eliminera 0,8 ton CO₂. Det är alltså betydligt effektivare att producera fossilfri el för att minska kolkraften än för att göra vätgasbaserat stål!

Annorlunda uttryckt kan Hybrit vänta tills all kolkraft har lagts ner, åtminstone i Sveriges grannländer. 15 procent av EU:s elproduktion kom från kol, 19 procent från gas och tre procent från andra fossila bränslen 2021. 2021 var 63 procent av världens elproduktion fossil.

Det krävs 15 nya fullstora kärnreaktorer för att ersätta kolkraften i Tyskland och ytterligare tio för Polen. Bygger man dessa i södra Sverige med tillhörande exportkablar skulle det ge ofantligt större reduktion av CO₂ än Hybrit, med radikalt lägre risk.

Mot bakgrund av det stora fossilberoendet i elproduktionen i världen och Europa välkomnar vi regeringens beslut att öppna upp för ny kärnkraft i södra Sverige. Om vi bygger mer än Sverige behöver kommer den överskjutande delen att trycka bort kolkraft på kontinenten. Detta ger mer koldioxidreduktion. Professor Björn Karlsson vid Högskolan i Gävle har kommit till samma slutsats.

Ett sådant alternativ är förstås mindre spektakulärt och ger inte samma möjligheter för politiker att klippa band. Det ökar heller inte möjligheterna för tidigare toppolitiker att kapitalisera på sina kontakter och kompetenser i den gröna omställningens namn. EU:s nya miljöpolitik med "green deals" och hundratals euromiljarder i kreditgarantier och direkta bidrag leder till en osund sammanblandning av politik och ekonomi vars skadeverkningar inte kan överskattas.

Utöver ovanstående kan den nya regeringen ge hög prioritet åt att SSAB får expandera sin verksamhet i Oxelösund. SSAB:s ståltillverkning i Sverige håller världsklass ur klimatsynpunkt. Att skyndsamt möjliggöra den vore bra för miljön.

Det bör också understrykas att gröna bubblor sällan är särskilt gröna ens i teorin. Antaganden om hållbarhet och miljönytta baseras oftast på att den alternativa användningen av resurser ignoreras. Etanol hållbarhetstämplades under åren 2004–2009 därför att det framställdes från växtmaterial, men när etanolens verkliga kostnader i termer av odling, skövling och effekter på matpriser synliggjordes bleknade stämpeln bort, vilket var en av orsakerna till att bubblan sprack.

Hur grön är egentligen en storskalig expansion av vindkraften? Ett 200 meter högt vindkraftverk består av 250 ton stål och icke nedbrytbara kompositer, betongfundamentet utgörs av 750 ton betong och 40 ton stål. Vad skulle miljökostnaden för en massiv utbyggnad av elsystemet i norr innebära för miljön och vad skulle det kosta när transportkostnader, tillverkningskostnader, elnätskostnader, återvinningskostnader och markomvandling inkluderas? Och dessa investeringars lönsamhet står och faller med att i princip ett enda projekt blir lönsamt och bakom detta projekt står ett helstatligt och ett statligt kontrollerat företag. Tala om att lägga alla ägg i en enda korg.

Jan Blomgren

Magnus Henrekson

Christian Sandström